

20. april 2007

UPA 2007/41

Utoqqalinermi pensionisiat pillugit Inatsisartut peqqussutissaattut siunnersuut

pillugu

Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

**Peqqussutissatut siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani
saqqummiunneqartoq**

Inatsisartut Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliaat suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqtigiit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Emilie Olsen, Atassut, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Ruth Heilmann, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Agnethe Davidsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Astrid Fleischer Rex, Demokraatit

Ulloq 20. marts 2007-imi siullermeerinerup kingorna peqqussutissatut siunnersuut Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliap misissorpaa makkuninngalu oqaaseqarfigissallugu.

Tusarniaanermi akissuteqaatit

Siunnersuummik matuminnga ataatsimiititaliap suliarinninnerani atugassatut tusarniaanermi akissutigineqartut nuutinnerinik ataatsimiititaliaq pissarsiniarsimavoq. Tusarniaanermi akissutigineqartorpassuit soqutigalugit ataatsimiititaliap misissuataarpei. KANUKOKA-p uparuaataa ataatsimiititaliap iluoornerassavaa, tusarniaanerummi sivikinnerpaamik sapaatit akunnerinik sisamanit sivilissuseqarnissaanit sivikinnerusumik akissuteqarnissamut piffissaqartitsilluni tusarniaaneq ingerlanneqarsimammat, tusarniaanermummi piffissaliunneqartumi ullut nalliuttut arlallit ilaatinneqarput. Inatsisiliornerulli nukingiuussaavallaartumik ingerlanneqarsimaneranut Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliaq Inatsisartullu akisussaaqataaffigigaat oqaatigineqartariaqarpoq, inatsisissatummi siunnersuutip pilersikkasuarneqarnissaanut Naalakkersuisut Inatsisartunit tatineqarsimapput, tamannalu piviusut isigalugit pitsaanerpaajunngilaq. Sulinerminni ajornaatsuinnaanngitsunik atugassaqartitaagaluarlutik Naalakkersuisut

suliassamik naammassinnissinnaasimanerat Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliamit nersualaarutigineqanngitsoorumannngilaq.

Siunnersuutip ilusiligaanerata misissuataarneqarnera

Noqqaassuteqarnerup kingorna ulloq 16. marts 2007-imi peqqussutissatut siunnersuutip ilusiligaanerani pissarsilluaataasumik Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliamut saqqummiussiffigineqarpoq.

KANUKOKA-mik ataatsimeeqateqarneq

Minnerunngitsumik KANUKOKA-mit tusarniaanermut akissutigineqartoq immikkut soqutigineqarpoq. Tamatuma malitsigisaanik siunnersuummut oqaaseqaatiminik itisiliinissanut periarfissikkumallugu KANUKOKA ulloq 28. marts 2007-imi ataatsimiinnissamut Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliamit aggersarneqarpoq. Pingaartumik § 14-imi inummut tapinut tunngasut malittarisassanut atuuttunut sanilliullugit killiliivigineqarpallaartut KANUKOKA isumaqarpoq. Utoqqarnut tapiissuteqarnissamut siunnersuummi § 14-imi periarfissiissutigineqartunit annertunerusumik periarfissinneqarnissaq kommunit ataatsimut isigalugu kissaatigaat. Siunnersuut maanna ilusimisut iluseqartillugu akuersissutigineqassappat siunnersuummi § 14-ip kingunerisaanik utoqqalinermi pensionisialippaaluit pensionisiatut tigusartagaat ikileriaateqassasut KANUKOKA-p tikkuarpaa. Kiisalu siunnersuutigineqartut 1. juni atuutilernani siunnersuut 1. januar 2008-mi atuutilersinneqassasoq kissaatigini KANUKOKA-p erseqqissaatigaa.

Apeqqutit

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninneranut atugassatut apeqqutit 31-t akeqqullugit ataatsimiititaliap Ilaqutariinnermut Inatsisinillu Atortitsinermut Naalakkersuisoq qinnuigaa. Naalakkersuisunut ilaasortap akissuteqaataata nuutinera ataatsimiititaliap apeqqutaanik imalik isumaliutissiissummut matumunnga Ilanngussaq 1-itut ilanngunneqarpoq.

Siunnersuutip imarisaa

Inatsisartuni amerlanerussuteqartut Siumumeersut, Inuit Ataqatigiinneersut Atassummeersullu isumaqatigiissutaanni erseqqinnerusumik allassimasut aallaavigalugit Naalakkersuisut siunnersuusiortut. Naalakkersuisut allassimasunik malinneqqissaarsimmata siunnersuut ataatsimut isigalugu partiit taakku soorunami naammagisimaarpat.

Demokraatit Siumut, Inuit Ataqatigiit Atassutillu pensionisiat pillugit isumaqatigiissuteqarneranni peqataanngikkaluarlutik siunnersuummi anguniakkanik pingaarnernik taamatuttaaq tapersiippat.

Taamaalillunilu Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuummi pingaarnertut anguniakkat taperserpai.

Siunnersuutip pingaarnertut imarisai eqqarsaatigalugit siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatit, siunnersuummi immikkoortunik pingaarnernik ajunngilluinnartumik nassuiaataasut, Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliamit innersuussutigineqassappat.

Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliap apeqqutaanut 31-iusunut Naalackersuisut ersarissumik paatsuugassaannigsumillu akissuteqaataat misissoqqissaareerlugu makku oqaaseqarfiginissaat Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliamit pissutissaqarsorineqarpoq:

- Saniatigut isertitat aningaasartaat tamakkiisut pensionisianik iluarsiiisuteqarsinnaanermi aalajangiisuusut Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliap maluginiarpa. Tassa akileraarutininik akiliinnginnermi saniatigut isertitat tamakkiisut.
- Isertitat tamarmiusut isertitanik akileraaruteqaataasussanik naatsorsuinermin ilanngunneqartarnerat akileraartarnermi pingaarnertut tunngaviusoq erseqqissassallugu Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliap pissutissaqarsora.
- Kommunit aningaasanik aalajangersimasunik tigusartagaqartitsinermik kommunit atuisinnaanerat siunnersuutikkut maanna ilusimisut iluseqartukktu mattunneqarmat Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliap erseqqissassavaa.
- Kiisalu inuuneq annaanniarlugu ikiorsiissutit siunnersuummi taaneqartut nerisassaannarnut tunnganngimmata Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq.
- Ataatsimiititaliap apeqqutaanut 23-24-imut Naalackersuisut akissuteqaataat innersuussutigalugu oqaatigineqassaaq inummut tapinut aningaasanik kommunit, kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit aqutugalugit pissarsisinneqarneq ajormata. Pissutsit taamaannerannik allangortitsinissamik siunnersuuteqarnissaq Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliamit pissutissaqarsorineqanngilaq.
- Inatsisartut peqqussutaannut ilitsersuut kingusinnerpaamik 1. juli 2007-imi suliarineqarsimassamat, tamatumalu aalajangersakkanik piginnaatitsissutaasunik Naalackersuisut atuinerannut aamma atuummat Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Kommunit annertunerusumik piginnaatinneqarnissaasa aalajangiusimaneqarnissaanik pisariaqartitsineq

Utoqqarnut tunngasuni najukkami anguniakkanut ilaatillugu kommunimi utoqqalinermin pensionisialinnut tamanut atuuttussanik inummut tapinik immikkulluunniit tapinik tunniuttakkanillu siunnersuummi § 14-imi aalajangersarneqartunit annertunerusunik aalajangersaanissamut kommunit periarfissinneqarnissaat pisariaqartinneqartoq Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliap isumaqatigiittoq isumaqarpoq. Kommunimi utoqqalinermin pensionisiallit aningaasanik aalajangersimasunik tigusartagaqartinneqarnissaannik kommunit aalajangersaasinnaanissamut piginnaatitaaffilerneqassapput. Pensionisiat pillugit Naalackersuisut 2006-imi nassuiaataanni utoqqalinermin pensionisiallit atugaasa assigiinnginnerujussuat uppernarsarneqarpoq. Kommunit ikilisillugit kommuninik nutaamik iluarsaaqqinnikkut nunatsinni utoqqalinermin pensionisiaqartunut

aningsaatigut equngassutaasut nalimmassarneqarumaartut Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, taamaattumillu siunnersuummi siunniunneqartumit annertunerusumik kommunit aalajangersaasinnaatinneqarnissaat Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliamit annertunerusumik isumakuluutigineqanngilaq. Taamatut annertunerusumik aalajangersaasinnaaneq kommuninit atorumaneqarpat aningsaatigut atugassarititaasut atuuttut iluanni tamanna pisinnaavoq.

Naalackersuisut allannguutissat siunnersuummik saqqummiussinissaannik pisariaqartitsineq

Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliap siuliani kaammattuutaanut naapertuuttumik allannguutissat siunnersuummik Naalackersuisut saqqummiussereerpata aammalu siunnersuutip maanna ilusimisut iluseqartup 2008-mit tamatumalu kingorna ukiut tamaasa 53 mio. kr.-inik Landskarsimut aningsaartuutaanerussutaanissaa qanoq aningaasalersorneqalersaarnersoq pillugu oqariartuummik ersarissumik Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliaq tigusaqareerpat siunnersuutip iluseriligassamisut iluseqartup akuersissutigineqarnissaa Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup.

Taama oqaaseqarluni Ilaqutariinnermut Ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Olga P. Berthelsen
Siulittaasoq

Emilie Olsen

Ruth Heilmann

Agnethe Davidsen

Astrid Fleischer Rex

[Ilanngussaq 1a](#) (pdf-format)

[Ilanngussaq 1b](#) (pdf-format)